

Vergaderjaar 2021–2022

36 007

Voorstel voor een Besluit van de Raad betreffende voorlopige noodmaatregelen ten gunste van Letland, Litouwen en Polen

A

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR IMMIGRATIE EN ASIEL / JBZ-RAAD

Aan de vicevoorzitter Šefčovič van de Europese Commissie

Den Haag, 4 januari 2022

De leden van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel/JBZ-Raad van de Eerste Kamer der Staten-Generaal hebben met belangstelling kennisgenomen van het op 1 december 2021 gepubliceerde voorstel COM(2021)752 voor een besluit van de Raad betreffende voorlopige noodmaatregelen ten behoeve van Letland, Litouwen en Polen.¹ De leden van de fracties van **GroenLinks** en de **PvdA** leggen naar aanleiding van dit voorstel graag gezamenlijk de volgende vragen en opmerkingen aan u voor. De leden van de fractie van **D66** sluiten zich graag bij deze vragen aan.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fracties van GroenLinks en de PvdA gezamenlijk

De ingrijpende aanpassingen aan de asielprocedure die in het voorstel worden voorgesteld en het gemak waarmee de Nederlandse regering zich achter deze maatregelen lijkt te scharen, baren de leden van de fracties van **GroenLinks** en de **PvdA** zorgen. Dit soort maatregelen scheppen een precedent, zijn een inperking van de rechten van asielzoekers en creëren een rechtsstatelijkheidsprobleem voor de EU en haar lidstaten. Het feit dat de dictator van Belarus op het idee komt om asielzoekers als instrument te gebruiken in zijn geopolitieke strijd houdt immers direct verband met de manier waarop de EU en haar lidstaten met asiel en migratie omgaan. Het onvermogen om een fatsoenlijk Europees asiel- en migratiebeleid te ontwikkelen gebaseerd op internationaal recht, solidariteit en effectieve procedures maakt dat de EU telkens weer door autoritaire buurlanden geconfronteerd wordt met de inzet van vluchtelingen als drukmiddel. In dat kader hebben de leden van de fracties van GroenLinks en de PvdA de volgende vragen.

¹ Dossier E210029 op <https://www.eerstekamer.nl/eu/>.

1. De leden van de GroenLinks en PvdA-fracties stellen vast dat het grootste deel van de tijdelijke maatregelen aanpassingen aan de asielprocedure en andere waarborgen voor asielzoekers betreft. Hoe is de Europese Commissie tot deze specifieke maatregelen gekomen? Welke doelen streven de maatregelen na (zo specifiek mogelijk geformuleerd), en welke minder ingrijpende acties zouden ingezet kunnen worden om deze te bereiken? Is er overwogen om enkel maatregelen te nemen die negatieve gevolgen hebben voor Belarus, in plaats van negatieve gevolgen voor asielzoekers? Is het aanpassen van termijnen en mogelijkheden in de asielprocedure in dat kader strikt noodzakelijk?
2. Welke gevolgen hebben de eerste vier maatregelen in het voorstel (te weten de mogelijkheid tot (1) het beperken van locaties waar asielverzoeken moeten worden ingediend tot specifieke registratiepunten aan de grens; (2) het verruimen van de registratietermijn; (3) het toepassen van een grensprocedure tot 16 weken, en (4) het enkel garanderen van basale humanitaire waarborgen) voor de asielzoekers in deze gebieden? Op welke manier zijn deze gevolgen voor asielzoekers meegewogen in de proportionaliteitsafweging?
3. In artikel 78 lid 3 VWEU wordt vastgesteld dat in een noodsituatie veroorzaakt door een plotselinge toestroom van onderdanen van derde landen tijdelijke maatregelen genomen kunnen worden. Welke definities hanteert de Europese Commissie hierbij voor «noodsituatie», «plotseling» en «tijdelijk»? Telt de huidige situatie nog als plotseling, nu de situatie zich al sinds de zomer ontwikkelt? En ziet de Europese Commissie de in het voorstel gestelde maximumtermijn van zes maanden nog als «tijdelijk»?
4. De Europese Commissie benadrukt dat deze maatregelen tijdelijk en uitzonderlijk zijn. Maar hoe wordt gewaarborgd dat dit uitzonderlijk blijft? Is de Europese Commissie het met de leden van de fracties van GroenLinks en de PvdA eens dat deze maatregelen mogelijk een precedent zullen scheppen voor toekomstige situaties? Kan het situaties creëren waarin landen die geen asielzoekers willen opnemen zich bij enige migratiedruk richten tot de EU en de mogelijkheid tot ingrijpende aanpassingen in de asielprocedure eisen? Hoe verhoudt dit zich tot de gestelde doelen van subsidiariteit en verantwoordelijk nemen in het Europees asielbeleid?

De leden van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel / JBZ-Raad zien uw beantwoording met belangstelling tegemoet en stellen het op prijs uw antwoord zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen drie maanden na dagtekening van deze brief te ontvangen.

Voorzitter van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel / JBZ-Raad
M.H.M. Faber-van de Klashorst